magnes familiaritate qualitatis ferrum trahit: quid nanq; familiarius est cordi ipso aëre, ad infrigerationem & caloris natiui enutritionem? deinde etiam sanguine utilius & benignius nihil, ad enutritionem ac spiritum uitalem restaurandum censetur. [c] Sinister cordis uentriculus, quòd spiritum uitalem præcipuè contineat, & cõficiat, aëremq; amplectatur, dissectionis professoribus spirituosus aëreus ue nuncupatus est. Hic tanto [d] crassioribus ex cordis substantia lateribus quàm dexter uentriculus, cõstituitur, quanto materia quam ipse inclusam seruat, leuior, rarioq;, & euaporatu promptior, uelocioroq; illa est, quam dextrũ in se habere diximus. Eadem enim est laterum horum uentriculorum in crassitie ob cõtentam in ipsis materiam ratio, quam in uenæ arteriæq; tunicis esse aliquãdo cõmemorauimus. quanquam etiam fortassis humanæ machinæ architectus, sinistrum cordis uentriculum crassioribus lateribus etiam cõstituerit, ut ille laterum grauitate sanguinis in dextro uentriculo cõtenti copiam pensaret. Minus enim sanguinis in sinistro uentriculo asseruatur, estq; is plerunque tenuior & flauior, quanquã interim quandoq; è contrario crassior rigidioroq; appareat, calidior uerò semper. Porrò reliqua quæ ad huius uentriculi partium usus enarrationem requiri possint, ex dextri uentriculi enarratione non importunè petentur. Quemadmodum enim dexter ex caua sanguinem trahit, ita quoque sinister aërem ex pulmone in [e] arteriam uenalem attractum, ad se dilatato corde allicit, illoq; ad caloris innati refrigerationem & substantiæ ipsius enutritionẽ, spiritumq; uitalem utitur, hunc aërem excoquens & præparans, ut is unà cum sanguine qui ex dextro uentriculo in sinistrum per uentriculorum septum copiosius resudauit, in magnam arteriam, totumq; adeò corpus delegari possit. Quòd autem eiusmodi alterationibus, cordis caro insigni artificio à rerum conditore ad iustitiam temperata præficiatur, quoad diuinam hominis fabricam cognoscere possimus, fatemur. Cæterùm si quæ fuliginosa recrementa ex hac aëris in sinistrum uentriculum dilatato corde contracti emutatione, ipsoq; innato calore producantur, ea rursus per arteriam uenalem cõstricto corde in pulmonem excerni arbitramur. Atque ea potissimùm arteriæ uenalis corporis est ratio. nam ~~continuò indefessèq; aërem ex [f] asperæ arteriæ ramis~~, ipsoq; adeò pulmone in se assumere debebat, & rursus suis motibus cordis rhythmis correspõdentibus, fuliginosas eiusmodi reliquias in asperæ arteriæ ramos propellere: quod sanè difficulter admodum fecisset, nisi corpus tenuius rariusq; alijs arterijs nacta fuisset. Nam etsi hæ eundẽ cum reliquis partibus corporis usum præstẽt, in quo hæc cordi accõmoda censetur, nõ tamen arteriæ pro ipsarum mole tantum aërem qui illis non per occultos meatus, sed per patẽtes in ipsis cauitates à corde unà cum sanguine offerũtur, assumere, rursusq; propellere, ac arteria uenalis debebãt, adeò sanè ut hæc necessariò tenui & uenarum corpore confirmata sit. Quanquam natura interim adeò suæ securitati atque possibile fuit, prouidit: quippe longum ex sinistro uentriculo ad pulmonem ductum (qui ipsi nocuus fuisset) præcauens, statim in ipso ortu eam diuisit, atq; breuissimo prorsus ductu illam in pulmonem digessit, ut hæc ilico pulmonis substantia undique suffulta, implicitaq;, à ruptionis periculo securior euaderet. Deinde & ex ipsius corporis tenuitate, quam Natura nisi illa maximè indiguisset, facilè uitasset, alius usus accedit, pulmonis nutritioni accommodus. nam hæc arteria, ut reliquę totius corporis (præter asperam) omnes, sanguine tenui ac spirituoso oppleta, etiam pulmoni idoneum suppeditat sanguinem, id pulmoni supplens, quod nimium seuera rigidaq; arterialis uena ob corporis sui crassitiem, & sanguinẽ quoq; minus quàm arteriæ uenalis sanguis, leuem aëreumq;, pulmoni denegabat. Porrò [g] sinistra cordis auricula uenosæ arteriæ adnata, idem prorsus officium huic & sinistro cordis sinui præstat, quo uenæ & dextro cordis uentriculo dextram auriculam usui esse diximus: & sinistra auricula tanto minori cauitate donatur, quanto etiam arteriæ uenalis orificium, cauæ orificio angustius uisitur. Deinde aër etiam ipso sanguine sequacior est, adeò ut & hac quoq; occasione sinistra auricula iure minor dextra creetur. Nam quum aër ita promptè attrahatur, nõ tantum periculum erat ex attractionis impetu (qui potissimùm ua cui fuga aërem trahit) uenosæ arterię corpus, ita atque cauæ cõuelli. Quòd autem sinistra auricula pro ipsius mole paulo carnosior ac perinde etiam crassior & pinguior, & ad motum minus sequax quàm dextra auricula cernatur, argumento quoque est, ad quandam materiarum præparationem auriculas cordi famulari, & auriculas ipsas proportionẽ quandam cum cordis sinibus sortiri. Porrò ut auricularum par usus est, ita etiam sinistri uentriculi membranulæ usu penitus cum dextri uentriculi membranulis conueniunt. [h] Duæ enim uenalis arteriæ orificio commissæ, ac introrsum in cordis uentriculum deductæ, corde quidem dilatato aërem ex uenali arteria in uentriculũ ferri admittunt, ipsarum fibris propter cordis mucronem uersus basim in dilatatione magis adductum laxatis, ipsisq; membranulis ad uentriculi latera concidentibus. Quũ autem cor constringitur, obstaculo sunt, ne aër rursus in uenalem arteriam ruat, irritusq; cordis labor efficiatur. quanquam

Sinistri cordis uentriculi usus & cõstructionis ratio.

Cordis carnis usus.

Venalis arteriæ corporis ratio.

Sinistræ cordis auriculæ usus.

Mẽbranularũ uenalis arteriæ & magnæ arteriæ usus.

c Pater in 9 & 10 figuris.
d Pete id ex 11. fig.
e 6 fi. G, fig. C, C.
f 1 fig. cap. 38 lib. 1.
g 8 figu. F. 9 fig. I.
h 6 fi. B, F.

quam interim credamus has membranulas quum duæ duntaxat sint, suum orificium cũ præficiuntur, non ita adamussim obturare, ut fuliginosis excrementis per uenalem arteriam exitum in cordis constrictione præpediant. Quinetiam magnæ arteriæ orificium occupantes [i] membranę, ijs omnino functione respondent, quas in uenæ arterialis orificio haberi retulimus. Hæ siquidem in cordis cõtractione spiritum uitalem unà cum sanguine, quem impetu ruere Plato dicebat, in magnam arteriam profluere sinunt. at corde rursus dilatato, spiritusq; ac sanguine denuò ad uentriculum tracto, illius regurgitationẽ in uentriculum prohibent, sanguine nimirum eas uersus magnæ arteriæ orificij centrũ (ut in arteriali uena fieri nouimus) cõprimente.

Præsens itaq; liber constructionẽ partium, quas Natura aëreæ substantię reficiendæ fabrefecit, utcunq; complexus est, quæ quum sui spiritus magnam portionem ad animalis spiritus in cerebro generationẽ mittunt, opportunè quum iam eò usq; humani corporis harmoniã deduximus, sequẽti libro cerebrum sensus ac motus arbitrij principiũ & rationis sedem, omniumq; uiscerum in altissimo corporis locatum regem, aggrediemur. Priusquam tamen huic libro colophonem adijciam, operæ precium fuerit hoc libro traditarum partium administrãdæ sectionis rationẽ eo ordine cõplecti, qua proximè præcedente libro, cibi potionisq; ac generationis organorum sectionem docuimus.

Quæ hoc libro pertractata sint.

CORDIS, PVLMONVM, RELIQVORVM
que respirationi seruientium organorum administrandi ratio.
Caput XVI.

ANATOMICAM hanc administrationẽ in eo cadauere, quo superiori libro descripta organa aggressus es, persequi conuenit. ita enim præsens illi administrationi, & ei quæ in septimo tradetur libro accommodabitur, ut in eodẽ corpore uniuersam humanarum partium fabricam in cadauerum penuria, alijs ostendere queas. Vt enim simul omnia in uno primùm tua solius opera adamussim discas, impossibile arbitror. Præcedentis itaq; libri cõtinuata administratione, sustentaculum ceruici subijcito, cuius ope ea exporrigatur, caputq; in posteriora reclinatũ pendeat. in quem usum quadrangularibus illis fictilibusq; lapidibus uti consueui, eos secundùm longitudinem tenuioribus suis lateribus mensæ innitẽtes ceruici supponẽs, ac caput deprimẽs. Deinde ut in secũdo libro docui, faciẽ & uniuersam colli anteriorẽ sedẽ cute nudo, ac primùm faciei [a] musculos, qui frõtis cutem & palpebras, deinde qui genas, labra, & nariũ alas mouent aggredior, nõ præteriẽs in altero latere [b] uenarum, [c] arteriarũ, & [d] neruorũ ramos. Quum itaq; ad eum quem præcepimus modũ, faciei musculos demonstraueris, [e] eos qui ossi [v] imaginẽ referenti proprij sunt, ac [f] qui à pectoris osse in primã laryngis cartilaginẽ scuti assimilatã feruntur, aggredieris. Deinde à pectoris osse & clauiculis [g] musculũ liberabis brachiũ pectori adducentẽ, insuper [h] illum qui à clauicula primæ costæ inseritur. Ad hos, [i] musculũ quoq; scapulam pectori adducentem à costis separabis, uenis, uti iã diximus, cũ arterijs neruisq; obseruatis. aut musculos in uno latere duntaxat, in altero uerò uenas, arterias & neruos expendes: quorũ series si memoria exciderit, à tertio libro & quarto uenit petẽda. præsens enim locus in immẽsum excresceret, si illã hîc quoq; ordine recenserem. Post hos à pectoris osse & clauiculis resecabunẽ, qui [k] hinc ad mamillares capitis processus ascendũt, hac in omnibus obseruata ratione, ut singuli suis quibus inserunẽ ossibus integri adhuc appensi seruẽtur, postmodumq; in ostendẽdo reliquorũ sui articuli musculorũ numero accõmodari possint. Quo nam autẽ artificio singuli sint scindẽdi, quidq; in cuiusq; sectione priuatim ueniat obseruandũ, in secundo libro suis locis abundè sum persecutus. In præsentia à pectoris osse [l] clauiculas acutiori cultello liberare contendes, robusta quibus illæ pectoris ossi colligantur ligamẽta diuidẽs, ac interim accuratissimè cauẽs, ne cultello altiùs iniecto, quæ huic articulo subsunt uasa uulneres. Atq; hic [m] cartilaginẽ examinabis, quæ clauiculã pectorisq; ossis sinum, prẽter alias articulorũ cartilagines intercedit, & aliquò reponenda est, ut illa postmodũ in sceleti connexu (si uisum fuerit) uti queas. Liberatas autẽ clauiculas nitẽris ui à pectoris osse attollere, ac ab illo primaq; costa in exteriora reflectere. ita enim primæ thoracis costæ cartilago, quà costæ ossi cõtinuatur, in conspectum ueniet: quæ cultro non admodum crasso ab osse est [n] liberãda, hîc quoque mente adhibita, ne culter profundiùs mergens, quicquam in iugulo uitiet. Vbi primę costæ dissecueris cartilaginẽ, deinceps ordine reliquas omnes à costis cultro, aut si uoles nouacula dirimes, continuaq; linea intercostales musculos ad thoracis usque capacitatem [o] diuides. Liberatum nunc cum cartilaginibus à costarum ossibus pectoris os, nõ nihil eleuatum modò in dextrum, modò in sinistrum latus [p] reflectendũ est, & thoracem interspientes

Musculorũ quorũdã et uasorum administratio.

Clauicularũ à pectoris osse liberatio.

Costarũ cartilaginũ cum pectoris osse, ab ipsarũ ossibus liberatio.

Membr. thoracis amplitudinem interspiriũ examẽ.

a 1 mus. tab. d. G, D, E F. G. r. & 4 tab. K. M. N.
b fig. cap. 6 li. 3 Z.
c fi. ca. 11 li. 3 b, e, f. g.
d 2 fi. cap. 2 lib. 4 N, O, X. & ramab B, b,
e sinuil mentorum aut 4 mus. tab. H, I. & 5 tab. G.
f 4 tab. R, Q, S, T, V, V.
g 4 ta. P in N.
h 3 tab. L, 3 tab. Δ.
i 4 tab. d. i 5 tab. r.
k 4 tab. ⊙. ad Z.
l 4 ta. a ab l, ut in dextro latere 5 tabulæ fictum est.
m Maior pars 4 fig. cap. 22 li. 1.
n Inter elatissimum B & A. fig. ca. 19 li. 1.
o Vt factũ est in 8 muscul. tab.
p Vt fit in 1 fig.